

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-13532/2016-ERU

V Ostravě 22. srpna 2017

Č. j. 13532-11/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-13532/2016-ERU a zahájeném dne 22. prosince 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je právnická osoba **BRUDRA s.r.o.**, se sídlem Jemnická 312/17, Michle, 140 00 Praha 4, IČO: 481 10 841, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

- I. Účastník řízení, právnická osoba BRUDRA s.r.o., se sídlem Jemnická 312/17, Michle, 140 00 Praha 4, IČO: 481 10 841 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. 110504510, nebyl v období od 1. dubna 2005 do 21. prosince 2016 registrovaným účastníkem trhu, **dopustil spáchání trvajících správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona.**
- II. Podle ust. § 91 odst. 14 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 5 000 Kč** (slovy: pět tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 79616.
- III. Dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto

rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 79616.

Odůvodnění

I. Úvod

Na základě vlastních zjištění Energetického regulačního úřadu (dále jen „Úřad“) bylo s účastníkem řízení dne 22. prosince 2016 zahájeno správní řízení ve smyslu ust. § 46 správního řádu pro podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona.

II. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů, jež byly do správního spisu převzaty dne 20. prosince 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 13532-2/2016-ERU, a podkladů, jež jsou veřejně dostupné [tzn. seznam všech registrovaných účastníků trhu (tj. soubor s označením „*Seznam_vsech_registrovaných_ucastniku_CZ.xls*“) veřejně dostupný na internetových stránkách operátora trhu (<http://www.ote-cr.cz/registrace-a-smlouvy/seznam-ucastniku-trhu>)], dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 22. prosince 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 13532-3/2016-ERU, kterým byla účastníku řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona uložena pokuta ve výši 70 000 Kč, opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 22. prosince 2016.

Dne 29. prosince 2016 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení označený jako „Odpor proti příkazu Energetického regulačního úřadu ze dne 22.12.2016 č.j. 13532-3/2016-ERU“, který byl správním orgánem posouzen v souladu s ust. § 37 odst. 1 věty druhé správního řádu dle svého skutečného obsahu jako odpor proti příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

V odporu účastník řízení zejména uvedl, že ze samotného příkazu není možné jasně definovat, kdy se úřad dozvěděl o porušení povinnosti, a proto není možné zjistit počátek běhu subjektivní lhůty.

Dále účastník řízení namítá, že mu nebyla Úřadem zaslána a doručena výzva k provedení registrace s poskytnutím lhůty pro její provedení, což znemožnilo rychlejší provedení nápravy zjištěných nedostatků a možnosti předejít ukládání pokut za porušení zákona.

Další nedostatek spatřuje účastník řízení v jednostranném posouzení škodlivosti jednání účastníka řízení, která je dle Úřadu vyšší než nepatrná.

Účastník řízení dále uvádí, že záměr v oblasti tepelné energetiky se již částečně daří, ale možnosti efektivních dodávek elektřiny stále vážnou. Veškeré aktivity účastníka řízení

směřovaly k tomu, aby v případě zlepšení situace, mohl pružně reagovat na případné požadavky jednotlivých podniků, o čemž mimo jiné svědčí i jeho rozhodnutí, že získanou, ale na trhu nevyužitou licenci k výrobě elektřiny neruší, ale naopak si ji udržet. Důvodem je skutečnost, že ve spleti současných obchodně právních podmínek, je platná licence prakticky jediným kvalifikačním předpokladem k prokázání schopností plnění budoucích dodavatelských závazků v energetických odvětvích. Dle účastníka řízení energetický zákon nezakazuje držitelům licence dočasnou neúčast na trhu s energiemi a s tím logicky spojenou tolerovanou nesplněnou povinností registrace u operátora trhu.

Účastník řízení dále tvrdil, že z příkazu není možné přesně určit jaké povinnosti a jaká práva znemožnila společnost Brudra s.r.o. operátorovi trhu uplatnit. Dle vyjádření účastníka řízení, se jako licencovaný výrobce v předmětném období, svou činností vůbec neúčastnil na trhu s elektřinou, a tudíž nemohlo dojít k tomu, že by operátor neměl k dispozici potřebné informace nebo dostatečné podklady pro případné vyúčtování odchylek elektřiny, které je povinen provádět.

Dne 26. ledna 2017 byl správnímu orgánu doručen přípis nazvaný Doplnění odporu proti příkazu Energetického regulačního úřadu ze dne 22. 12. 2016 č. j. 13532-3/2016-ERU, prostřednictvím kterého předložil reklamaci, jež uplatnil vůči společnosti „OTE“ z důvodu nemožnosti zaregistrování nepodporovaného zdroje KVET BRUDRA do systému OTE. Dle vyjádření účastníka řízení systém nedovoluje zaregistrování zdroje bez čísla EAN (předávací výrobní místo), které se vydává na základě smlouvy o připojení na distributora elektrické energie. Dále účastník řízení sdělil, že zdroj KVET BRUDRA je zapojen ostrovním systémem a dodává elektrickou a tepelnou energii pouze do vlastního podniku „Teplárna Radotín“ a žádnou smlouvu s distributorem neuzavřel, díky čemuž není možné vyplnit formulář v sekci „výrobní zdroj“ a proto systém OTE vyhodnocuje jeho požadavek na zaregistrování jako neakceptovatelný.

Dne 17. května 2017 zaslal správní orgán Státní energetické inspekci, Územní inspektorát pro hlavní město Prahu a Středočeský kraj, se sídlem Gorázdova 24, 120 00 Praha 2, IČO: 61387584 (dále jen „SEI“), žádost o součinnost ze dne 16. května 2017, č. j. 13532-7/2016-ERU v rámci zaslání kopií protokolů o kontrole a pravomocných rozhodnutí, jež byly vydány na základě uskutečněných kontrol na provozovně „Teplárna Radotín Brudra“. Žádost byla SEI doručena dne 17. května 2017.

Dne 7. června 2017 byla správnímu orgánu doručena „Odpověď na žádost o součinnost“, ze dne 6. června 2017, č. j. 13532-8/2016-ERU, ve které SEI sdělila výsledky provedených kontrol v provozovně „Teplárna Radotín Brudra“, kdy součástí přípisu byly také 2 kontrolní protokoly, jež byly při provedených kontrolách vyhotoveny.

Dne 13. července 2017 zaslal správní orgán Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit aktuální majetkové poměry, č. j. 13532-9/2016-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do deseti kalendářních dnů od doručení. Vyrozumění bylo účastníku řízení doručeno tentýž den.

Dne 20. července 2017 bylo Úřadu doručeno podání ze dne 17. července 2017, č. j. 13532-10/2016-ERU, kdy účastník řízení sdělil stejné skutečnosti jako v odporu ze dne

27. prosince 2016 a následně v doplnění odporu ze dne 26. ledna 2017. Účastník řízení dále doložil své majetkové poměry výkazy zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2016 a ke dni 31. března 2017.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-13532/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je ode dne 1. března 2005 držitelem licence na výrobu elektřiny č. 110504510 pro provozovnu „Teplárna Radotín Brudra“ o celkovém instalovaném elektrickém výkonu ve výši 0,112 MW a tepelném výkonu ve výši 0,200 MW.

Dle veřejně dostupných údajů operátora trhu (viz <http://www.ote-cr.cz/registrace-a-smlouvy/seznam-ucastniku-trhu>), tj. společnosti OTE, a.s., se sídlem Praha 8 - Karlín, Sokolovská 192/79, PSČ 186 00, IČO: 264 63 318 (dále jen „OTE“ nebo „operátor trhu“), je účastník řízení registrovaným účastníkem trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona ode dne 23. ledna 2017.

IV. Právní hodnocení

Dle ust. článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, se odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. před 1. červencem 2017. Podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Jak právní úprava odpovědnosti za jiný správní delikt právnické osoby dle energetického zákona (tj. ve znění účinném před 1. červencem 2017), tak i právní úprava odpovědnosti za přestupek právnické osoby dle zákona o odpovědnosti za přestupky je založena na tzv. objektivní odpovědnosti, tzn. odpovědnost právnické osoby je posuzována v obou právních úpravách bez ohledu na zavinění. V tomto směru lze tedy konstatovat, že právní úprava dle zákona o odpovědnosti za přestupky není pro pachatele příznivější.

Ust. § 91d odst. 1 energetického zákona obdobně jako ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky rovněž dále uvádí, že podnikající fyzická osoba za správní delikt, resp. přestupek, neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Dle ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 21 odst. 2 téhož zákona se pak podnikající fyzická osoba nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla

vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přešůpek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přešůpku.

Správní orgán tudíž dospěl k závěru, že pro posouzení obecné odpovědnosti účastníka řízení za spáchání správního deliktu se použije právní úprava účinná v době spáchání správního deliktu, tj. právní úprava dle energetického zákona, příp. dle správního řádu, neboť právní úprava obecné odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přešůpek dle zákona o odpovědnosti za přešůpky je ve svém důsledku pro pachatele totožná, ne-li méně příznivá s přihlédnutím k nemožnosti vyvinění dle ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přešůpky ve spojení s ust. § 21 odst. 2 téhož zákona.

Správní orgán dále přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za správní delikt účastníka řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl po spáchání vytykaného jednání účastníka řízení novelizován, a to (i) zákonem č. 152/2017 Sb. kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 6. června 2017, (ii) zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přešůpky a řízení o nich a zákona o některých přešůpcích, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. července 2017, a (iii) zákonem č. 131/2015 Sb. kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti 1. srpna 2017, (dále jen „novelizovaný energetický zákon“).

Jak energetický zákon [v ust. § 91 odst. 2 písm. c)], tak i novelizovaný energetický zákon vždy trestal a trestá [taktéž v ust. § 91 odst. 2 písm. c)] porušení některé z povinností uvedených v ust. § 23 odst. 2 písm. a) až i) nebo písm. k) až r) téhož zákona.

K samotné skutkové podstatě, tedy k porušení povinnosti dle ust. § 23 odst. 2 písm. m), správní orgán uvádí, že dle energetického zákona i dle novelizovaného energetického zákona vždy platilo a platí, že výrobce elektřiny je povinen se do 30 dnů od udělení licence registrovat u operátora trhu. Právní úprava rozhodná pro daný případ tedy nedoznala změn ani po novelách energetického zákona (tj. v novelizovaném energetickém zákoně).

Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava posouzení odpovědnosti za přešůpek novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení příznivější, neboť je v podstatě totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán proto posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona).

Podle dosavadní právní úpravy, tj. úpravy účinné v době zahájení správního řízení, pak bylo správním orgánem v souladu s ust. § 112 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přešůpky postupováno v otázkách procesních.

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přešůpky se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, na určení druhu a výměry sankce za dosavadní

přestupky a jiné správní delikty použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Dle ust. § 91 odst. 14 písm. b) novelizovaného energetického zákona, i energetického zákona se za správní delikt dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona uloží pokuta do výše 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období.

Energetický zákon tedy za správní delikt dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) neumožňuje pachateli uložit jinou sankci než pokutu, a to bez možnosti např. mimořádného snížení výměry pokuty či dokonce upuštění, resp. podmíněného upuštění, od uložení správního trestu jak upravuje zákon o odpovědnosti za přestupky v ust. § 42 až § 44. Správní orgán má tedy za to, byť i pouze s ohledem na uvedená ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky, že právní úprava týkající se určení druhu a výměry sankce je dle zákona o odpovědnosti za přestupky pro účastníka řízení příznivější než právní úprava dle energetického zákona, a tudíž při určení druhu a výměry sankce za spáchání správního deliktu postupoval dle části druhé hlavy VII zákona o odpovědnosti za přestupky, jak i vyplývá z části „V. Uložení správního trestu“ odůvodnění tohoto rozhodnutí.

IV. I. Obecný právní rámec

Správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona se dopustí držitel licence na výrobu elektřiny tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 23 odst. 2 písm. a) až i) nebo písm. k) až r) energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval uvedeným správním deliktem v návaznosti na porušení povinnosti vyplývající z ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, z něhož plyne, že výrobce elektřiny, tj. držitel licence na výrobu elektřiny, je povinen zaregistrovat se do 30 dnů od udělení licence na výrobu elektřiny u operátora trhu; zaregistrováním se výrobce elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Tato povinnost je v energetickém zákoně zakotvena s účinností ode dne 30. prosince 2004 [před 1. lednem 2016 v ust. § 23 odst. 2 písm. n)].

IV. II. Právní posouzení skutku

V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je ode dne 1. března 2005 držitelem licence na výrobu elektřiny č. 110504510.

Den rozhodný pro počátek běhu 30denní lhůty k registraci u operátora trhu je 1. březen 2005, den nabytí právní moci rozhodnutí o udělení licence. Nejpozději dne 1. dubna 2005 tedy již měl být účastník řízení v souladu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona registrovaným účastníkem trhu.

Jelikož se účastník řízení registroval u operátora trhu až dne 23. ledna 2017, má správní orgán za zjištěné a prokazané, že účastník řízení nebyl v období od 1. dubna 2005 do 22. ledna 2017 (tj. do dne předcházejícího registraci účastníka řízení u operátora trhu) registrovaným účastníkem trhu, přestože v tomto období byl, resp. i nadále je, držitelem licence na výrobu elektřiny a měl tedy povinnost zaregistrovat se u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno pouze pro část výše uvedeného období, a to pro období od 1. dubna 2005 do 21. prosince 2016 (tj. do dne předcházejícího zahájení tohoto správního řízení), a proto je předmětem tohoto správního řízení porušení ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona účastníkem řízení pouze v období od 1. dubna 2005 do 21. prosince 2016.

IV. III. Vypořádání námitek účastníka řízení

Správní orgán považuje za důležité vypořádat se také s námitkami účastníka řízení, které vznesl v průběhu správního řízení.

K námitce účastníka řízení, že ze samotného příkazu není možné jasně definovat, kdy se úřad dozvěděl o porušení povinnosti, a proto není možné zjistit počátek běhu subjektivní lhůty, správní orgán uvádí následující.

Jak sám účastník řízení v odporu správně uvedl, jedná se o trvajících správní delikt. Nejvyšší správní soud se k běhu subjektivní lhůty u trvajících správních deliktů vyslovil v rozsudku ze dne 22. února 2005, č. j. 5 A 164/2002-44 tak, že „pokaždé, když se správní orgán dozví, že delikvent i nadále udržuje protiprávní stav, tj. že stále nedošlo k ukončení trvajících jiného správního deliktu, počne vždy běžet nová subjektivní lhůta k uložení pokuty, resp. k zahájení řízení o uložení pokuty“. Z uvedeného je zřejmé, že v rámci trvajících správního deliktu není možné stanovit počátek běhu subjektivní lhůty, jelikož v praxi počíná běžet každý den, kdy se správní orgán o správním deliktu dozví. Správní orgán došel tedy k závěru, že nedošlo k uplynutí subjektivní lhůty a zániku odpovědnosti.

Námitku účastníka řízení, že správní orgán porušil svou povinnost, když nezaslal účastníku řízení výzvu k provedení registrace s poskytnutím lhůty pro její provedení a současně nebyl účastník řízení upozorněn na možnost, že jeho jednání by mohlo být posuzováno jako správní delikt, považuje správní orgán za neopodstatněnou. Úřad nemá povinnost před samotným zahájením správního řízení vyzvat subjekt k odstranění protiprávního stavu, kterého se dopustí porušením zákona (ať už subjekt tak činí z nedbalosti či úmyslně). Účastník řízení jakožto držitel licence je povinen bezpodmínečně znát a dodržovat příslušná ustanovení právních předpisů, k jejichž dodržování je vázán.

K námitce účastníka řízení, že došlo k jednostrannému posouzení otázky společenské škodlivosti jednání účastníka řízení, která je dle správního orgánu vyšší než nepatrná se správní orgán vyjadřuje v části „IV. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu“ odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Námitku účastníka řízení, že se za předmětné období vůbec neúčastnil svou činností na trhu s elektřinou, tudíž nemohlo dojít k tomu, že by operátor trhu neměl k dispozici potřebné informace nebo dostatečné podklady pro případné vyúčtování odchylek elektřiny, které je povinen provádět, považuje správní orgán taktéž za neopodstatněnou a to z důvodu, že povinnost registrace u operátora trhu je dle ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona vázána na udělení licence, bez ohledu zda je zdroj zapojen do distribuční sítě či nikoliv. Avšak skutečnost využívání zdroje v tzv. ostrovním systému, vezme správní orgán v potaz, jako polehčující okolnost při ukládání pokuty.

Další námitku, že nebylo možné zaregistrování podporovaného zdroje KVET BRUDRA do systému „OTE“ považuje správní orgán za neopodstatněnou a to z následujícího důvodu.

Správní orgán považuje za nutné v této souvislosti zdůraznit, že je potřeba rozlišovat mezi registrací držitele licence na výrobu elektřiny (výrobce elektřiny) a registrací výrobní elektřiny. Registrace výrobce elektřiny je stěžejní povinností výrobce elektřiny, na niž jsou následně navázány další povinnosti výrobce elektřiny vůči operátorovi trhu. Registrace výrobce elektřiny ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona probíhá odesláním elektronického formuláře operátorovi trhu (prostřednictvím webové služby), v němž výrobce elektřiny vyplní své základní identifikační údaje. Jakmile je registrace dokončena, má výrobce elektřiny přístup do informačního systému operátora trhu, kde následně zaregistruje i svou výrobní elektřinu (zdroj), příp. nárok na podporu. Jinými slovy, požadavek podpory je podmíněn registrací výrobní (zdroje), což vyžaduje předchozí registraci výrobce elektřiny u operátora trhu. Tyto registrace není možné zaměňovat.

IV. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu

S ohledem na vše výše uvedené má správní orgán za to, že účastník řízení, jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. 110504510, porušil ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, když v období od 1. dubna 2005 do 21. prosince 2016 nebyl registrovaným účastníkem trhu, čímž naplnil formální znaky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného správního deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

Při posouzení materiální stránky správního deliktu je třeba vycházet zejména ze skutečnosti, že každá skutková podstata správního deliktu implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako správní delikt.

Účel povinnosti držitele licence na výrobu elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu je třeba spatřovat zejména v tom, že tímto se držitel licence na výrobu elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Následně má jakožto registrovaný účastník trhu zajištěn přístup do systému OTE a je mu umožněno na trhu participovat za splnění podmínek pravidel trhu. Bez registrace u operátora trhu tedy není reálně možné vykonávat činnost výrobce elektřiny v rámci regulovaného trhu, byť veřejnoprávní oprávnění vzniká již udělením licence

na výrobu elektřiny. Jedná se tedy o stěžejní povinnost výrobce elektřiny, na niž jsou následně navázány další povinnosti výrobce elektřiny vůči operátorovi trhu (viz zejména ust. § 30 odst. 2 energetického zákona), konkrétně například povinnost předkládat operátorovi trhu „Měsíční výkazy o výrobě a spotřebě elektřiny výrobce“ dle ust. § 27 odst. 1 vyhlášky č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, a následně dle ust. § 49 odst. 1 vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, na základě kterých zpřístupní operátor trhu příslušnému provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy výpočet plateb za systémové služby, činnosti operátora trhu a na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů.

Dále v důsledku opomenutí výrobce elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu operátor trhu neví o existenci výrobce elektřiny a tedy ani nezná údaje o jeho vlastní spotřebě vyrobené elektřiny. Operátor trhu tak nemůže tyto údaje zahrnout do scénářů spotřeby, které vytváří. Dochází tak ke zkreslování poznatků operátora trhu, které jsou důležité pro predikci budoucího vývoje.

V daném případě došlo k narušení veřejného zájmu na regulaci trhu s elektřinou, neboť kdyby na trhu s elektřinou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti. Pro účely posouzení je však nutné také přihlídnout zejména k tomu, že účastník řízení již je, počínaje 23. lednem 2017, registrovaným účastníkem trhu s elektřinou ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Výše uvedené skutečnosti ve spojení s délkou porušení příslušného ustanovení, i přes skutečnost, že zdroj účastníka řízení je zapojen tzv. ostrovním, poukazují na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení, kdy tato společenská škodlivost dle správního orgánu dosahuje takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení je vyšší než nepatrná).

IV. V. Odpovědnost za správní delikt

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů shromážděných v rámci správního řízení existence takových objektivních okolností nevyplývá.

Lze uzavřít, že účastník řízení se dopustil spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, za který je také odpovědný.

Nad rámec uvedeného správní orgán podotýká, že se jedná o trvajících správní delikt, kdy účastník řízení svým jednáním (nezaregistrováním se u operátora trhu) vyvolal dne 1. února 2005 protiprávní stav, který trval až do dne 22. ledna 2017 (tj. do dne registrace u operátora trhu).

V. Uložení správního trestu

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější. V rámci úvodní části „IV. Právní hodnocení“ odůvodnění tohoto rozhodnutí dospěl správní orgán k závěru, že pro pachatele jsou výhodnější ta ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, jež jsou uvedena v zákoně o odpovědnosti za přestupky, a proto správní orgán aplikoval tato ustanovení.

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek, resp. správní delikt, uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Jelikož novelizovaný energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení pouze napomenutí či pokuta.

S ohledem na ust. § 18 odst. 3 novelizovaného energetického zákona (jako zvláštního zákona ve vztahu k zákonu o odpovědnosti za přestupky), které upravuje taxativní výčet sankcí, jež je možné uložit za porušení právních předpisů v působnosti Úřadu, a to sankce ve formě pokuty a opatření k nápravě, má správní orgán za to, že správní trest pouze ve formě napomenutí není možné uložit, jelikož by to bylo v rozporu právě s ust. § 18 odst. 3 citovaného zákona. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i pokud by bylo možné správní trest ve formě napomenutí uložit, v nyní posuzované věci by napomenutí ukládáno nebylo, a to zejména s ohledem na povahu správního deliktu spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Za správní delikt dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, lze dle ust. § 91 odst. 14 písm. b) novelizovaného energetického zákona, uložit pokutu do výše 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen přihlídnout ke všem zjištěným skutečnostem. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti správního deliktu, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Vzhledem k výše uvedenému správní orgán nejprve posuzoval otázku povahy a závažnosti správního deliktu (přestupku) ve smyslu ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Spáchaný správní delikt je středně závažný, a to s ohledem na skutečnost, že povinnost zaregistrovat se u operátora trhu je v energetickém zákoně zakotvena pro výrobce elektřiny

s účinností již ode dne 30. prosince 2004, tj. již více než 12 let.

K následkům správního deliktu se správní orgán vyjádřil již v rámci posouzení existence materiální stránky uvedeného správního deliktu, a proto tyto opětovně již nehodnotí.

Co se týče doby trvání správního deliktu, tak toho se účastník řízení dopustil v období od 1. dubna 2005 do 21. prosince 2016, tedy více jak 11 let, když účastník řízení neplnil svou povinnost dle ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona. S ohledem na ust. § 38 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupky k takto dlouhé době trvání správního deliktu přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti.

Ke skutečnostem, že se účastník řízení již registroval u operátora trhu ke dni 23. ledna 2017, čímž odstranil protiprávní stav, a že licencovanou činnost vykonává v tzv. ostrovním systému, správní orgán přihlédl jako k polehčujícím okolnostem ve smyslu ust. § 39 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říci, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Správní orgán se tedy také zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Účastník řízení v rámci svého podání ze dne 17. července 2017 zaslal správnímu orgánu výkaz zisků a ztrát ke dni 31. prosince 2016, kdy tržby z prodeje výrobků a služeb uvádí ve výši ██████████ Kč, tržby za prodej zboží ve výši ██████████ Kč a výsledek hospodaření před zdaněním ve výši ██████████ Kč a dále výkaz zisků a ztrát ke dni 31. března 2017, kdy tržby z prodeje výrobků a služeb uvádí ve výši ██████████ Kč, tržby za prodej zboží ve výši ██████████ Kč a výsledek hospodaření před zdaněním ve výši ██████████ Kč.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a neznamenal by ani, že uložená pokuta je likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení, jakožto právnické osoby (jeho celkový příjem a hmotný majetek) avšak finanční situaci účastníka řízení zohlednil správní orgán při stanovení výše pokuty.

Správní orgán po zvážení všech okolností daného případu, jakož i všech polehčujících a přitěžujících okolností a osobních a majetkových poměrů účastníka řízení, stanovil pokutu pouze ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, a považuje tuto výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Zároveň tuto výši pokuty považuje za odstrašující, kdy může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán taktéž s ohledem na zjištěné skutečnosti nepovažuje pokutu v této výši za likvidační pro účastníka řízení.

Dle ust. § 42 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze od uložení správního trestu podmíněčně upustit, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti přestupku, kterým byla způsobena majetková újma, anebo jehož spácháním se pachatel bezdůvodně obohatil, a okolnostem jeho spáchání a osobě pachatele lze důvodně očekávat, že již samotné projednání věci před správním orgánem postačí k nápravě. Dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky lze od uložení správního trestu upustit, jestliže vzhledem k závažnosti přestupku, okolnostem jeho spáchání a osobě pachatele lze důvodně očekávat, že již samotné projednání věci před správním orgánem postačí k nápravě. Vzhledem k délce trvání protiprávního stavu (téměř 12 let) a velikosti instalovaného výkonu výrobní účastníka řízení správní orgán shledal závažnost přestupku příliš vysokou s ohledem na ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, než aby pouhé projednání bylo považováno za postačující k nápravě účastníka řízení. K závažnosti správního deliktu, okolnostem jeho spáchání i osobě pachatele se správní orgán již podrobněji vyjádřil výše.

Pokuta ukládaná tímto rozhodnutím je uložena v nižší výši (oproti zrušenému příkazu ze dne 22. prosince 2016, č. j. 13532-3/2016-ERU) zejména vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení již odstranil protiprávní stav, když splnil opatření k nápravě registrací u operátora trhu a to dne 23. ledna 2017, licencovanou činnost vykonává v tzv. ostrovním systému a také s ohledem na jeho finanční situaci.

Nadto správní orgán také poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, vyhovuje zákonnému požadavku, tj. pokuty až do výše 50 000 000 Kč, a že byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

Souběžně je výrokem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení